

Vlada Crne Gore

Gospodin Milojko Spajić, predsjednik

Podgorica, 25. 04. 2024.

Predmet: Inicijativa da Crna Gora sponzoriše Rezoluciju UN o genocidu u Srebrenici - dodatni argumenti

Poštovani gospodine Spajiću,

obratili smo Vam se u utorak, 16. aprila, inicijativom da Crna Gora sponzoriše Rezoluciju UN o genocidu u Srebrenici.

Do tada su već Bosna i Hercegovina, Slovenija i Sjeverna Makedonija objavile da će sponzorirati tu rezoluciju. U međuvremenu je i Hrvatska postala kosponsor. Kosovo, koje nije država članica UN, podržava rezoluciju.

Od bivših jugoslovenskih republika, jedino Crna Gora i Srbija nijesu spremne da sponzorišu rezoluciju.

Srbija rezoluciju ne podržava, čak agituje protiv nje, jer njene vlasti, u koordinaciji s vlastima u Republici Srpskoj u BiH, tvrde da je usmjerena protiv srpskog naroda i da ga predstavlja kao "genocidan", iako to nema nikakvog utemeljenja u tekstu rezolucije, koji je zasnovan na presudama Haškog tribunala koji je upravo individualizovao krivicu za genocid.

Ruanda, na primjer, ne smatra da njen narod čini genocidnim rezolucija koju je Generalna skupština UN donijela 2003. godine o genocidu u toj državi.

Zahtijevamo da na dnevni red sjutrašnje sjednice Vlade uvrstite pitanje sponzorstva ove rezolucije UN od strane Crne Gore.

Očekujemo da Vlada odluči da sponzoriše rezoluciju prije svega iz moralnih razloga i izražavanja dužnog žaljenja zbog toga što je u Srebrenici u nekoliko dana jula 1995. godine strijeljano preko 8300 civila od kojih 600 djece, pri čemu je Crna Gora, u savezu sa Srbijom, tada pomagala Vojsku Republike Srpske čiji su pripadnici taj genocid izvršili.

Takođe, smatramo da Crnu Goru na sponzorstvo obavezuju i sljedeći razlozi:

- ratifikovani međunarodni ugovori o ljudskim pravima, među kojima i UN Konvencija o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida, obavezuju Crnu Goru na preduzimanje mjera za sprječavanje genocida i drugih sličnih zločina;
- Ustav Crne Gore propisuje zabranu izazivanja ili podsticanja netrpeljivosti po bilo kom osnovu;
- Crna Gora je članica Savjeta za ljudska prava Ujedinjenih nacija, što je obavezuje na konstruktivan rad u promociji ljudskih prava;
- Crna Gora je kandidat za članstvo u Savjetu bezbjednosti Ujedinjenih nacija, što je obavezuje na posebnu privrženost međunarodnom pravnom poretku i unaprijeđenju bezbjednosti pogotovo u svom neposrednom okruženju;

- Crna Gora je kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, ističe se kao najnaprednija od svih država koje žele to članstvo, a Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju je obavezuje na poštovanje odluka Haškog tribunala, među kojima su i one na osnovu kojih su sedmorica osuđeni za genocid u Srebrenici;
- Skupština Crne Gore ima utvrđen stav o genocidu u Srebrenici - u dva navrata je usvojila akte kojima se izjasnila da najoštrije osuđuje taj genocid i prihvata da 11. jul bude određen za Dan sjećanja, ali ga do danas ipak nije odredila;
- Crna Gora ima Krivični zakonik koji propisuje zatvorske kazne za one koji izvrše genocid, ali i za one koji javno odobravaju, negiraju postojanje ili značajno umanjuju težinu tog zločina,
- istraživanja javnog mnjenja koja su sprovele respektabilne profesionalne agencije pokazuju da velika većina građana Crne Gore osuđuje genocid u Srebrenici, da ga smatra najprepoznatljivijim zločinom iz ratova devedesetih.

Ovo pitanje nije pokrenuto iz Crne Gore. Ono nije bilo kakva diverzija, skretanje pažnje ili pokušaj uticaja na dnevno-politička pitanja. Inicijativa je pokrenuta na međunarodnom nivou, a država Crna Gora, kao ravnopravna i punopravna članica Ujedinjenih nacija, treba da svoj puni doprinos iz humanističkih razloga i zato što je izgradnja mira neprestana, a ne završena obaveza.

Veoma smo zabrinuti zbog oklijevanja da se Vaša Vlada bavi ovim pitanjem. Crna Gora je trebalo da među prvima objavi da sponzorstvom ove rezolucije na međunarodnoj sceni pokazuje raskid s ratničkom i zločinačkom politikom devedesetih i da je spremna da svojoj djeci i budućim generacijama obezbijedi trajni mir.

U međuvremenu je u Crnoj Gori čak 83 NVO podržalo inicijativu koju smo Vam uputili 16. aprila, kao i preko 100 istaknutih pojedinaca među kojima su brojne javne ličnosti, koje decenijama aktivno doprinose opštem interesu u Crnoj Gori. Crnogorske nevladine organizacije se nikada do sada nijesu ujedinile u ovolikom broju da podrže neku inicijativu.

Ponovo apelujemo na Vas i Vladu - učinite nas ponosnim građanima i građankama.

S poštovanjem,

Jovana Marović, Savjetodavna grupa „Balkan u Evropi“ (BiEPAG)
Dina Bajramspahić, građanska aktivistkinja
Tea Gorjanc Prelević, Akcija za ljudska prava
Daliborka Uljarević, Centar za građansko obrazovanje
Ljupka Kovačević, Centar za žensko i mirovno obrazovanje ANIMA
Maja Raičević, Centar za ženska prava
Milka Tadić Mijović, Centar za istraživačko novinarstvo Crne Gore
Milica Kovačević, Centar za demokratsku tranziciju
Zorana Marković, Centar za razvoj nevladinih organizacija
Velija Murić, Crnogorski komitet pravnik za ljudska prava
Olivera Nikolić, Institut za medije
Ivana Vujović, Juventas
Aida Perović, Prima
Jovan Ulićević, Spektra
Demir Ličina, Udruženje „Štrpci – Protiv zaborava“